REPUBLICA MOLDOVA

Dosarul nr. 4-264/26; PIGD: 4-26126686-24-4-06102026

H O T Ă R Â R E
ÎN NUMELE LEGII

24 noiembrie 2026 or. Criuleni

Judecătoria Criuleni, sediul Central
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Romina Ţurcan
Grefierul: Anton Platon
Cu prezenţa:
Persoanei în privinţa căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie – Bradu Marina
În lipsa:
Agentului constatator – Brînza Roman, citat legal cu aviz de primire a citaţiei

a examinat în şedinţă de judecată publică cauza contravenţională cu privire la învinuirea lui: *Bradu Marina *****, născută la *****, IDNP: *****, originar din s. *****, r. *****, domiciliat în s. *****, r. *****, studii medii incomplete, apt de muncă, activează în calitate de muncitor la Combinatul de Vinuri "CRICOVA" S.A., trăieşte în concubinaj, 2 copii minori la întreţinere, fără antecedente penale, moldoveancă, cetăţeancă a Republicii Moldova,* în comiterea contravenţiei prevăzute de *art.63 alin.(2) Cod contravenţ*****al*,-

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
Cauza contravenţională s-a aflat în examinare în instanţa de judecată de la data de 06.10.2026 până la 24.11.2026
Procedura de citare a părţilor a fost respectată.

Asupra materialelor din dosar şi a probelor administrate în şedinţă, instanţa de judecată,-

A C O N S T A T A T :

I. *Circumstanţele constatate în judecarea cauzei:*

Bradu Marina se învinuieşte de faptul că, la data de 29 septembrie 2026, în intervalul orelor 10:00-11:00, nu şi-a îndeplinit în mod corespunzător obligaţiile de întreţinere şi de educare a copilului minor Bradu *****, *****, care, aflându-se în incinta Gimnaziului „*****”, pe fondul relaţiilor ostile şi al unui conflict izbucnit spontan, a agresat-o verbal şi fizic pe colega sa de clasă *****, *****, cauzându-i, în consecinţă, vătămări corporale neînsemnate.

În şedinţa de judecată, persoana în privinţa căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie Bradu Marina a declarat că fiica sa, Bradu *****, născută la 29 octombrie 2011, este elevă în clasa a VIII-a şi îşi face studiile în localitatea *****. Referitor la incidentul din 29 septembrie 2026, a relatat că fiica sa i-a comunicat că neînţelegerile cu colega de clasă, *****, au apărut din cauza aspectului fizic, mai exact, în legătură cu felul în care arată fiecare dintre ele. Potrivit celor relatate de fiică, ulterior, aceasta a început să o lovească pe colegă, a numit-o cu cuvinte necenzurate, a apucat-o de păr şi a zgâriat-o pe faţă. A menţionat că anterior nu au mai existat asemenea situaţii în care să fie implicată fiica sa. A caracterizat-o pe fiica sa drept o persoană cuminte în general, însă a menţionat că, atunci când se enervează, aceasta devine agresivă. De asemenea, a relatat că, în trecut, reprezentanţii Primăriei comunei Cruglic s-au prezentat la domiciliul său şi i-au solicitat să întreprindă măsuri pentru a asigura frecventarea şcolii de către fiica sa, întrucât aceasta lipsise de la ore timp de câteva zile. A menţionat că, în afara acestor situaţii, nu au mai existat cazuri în care autorităţile să se prezinte la domiciliul său. În final, a declarat că, după incident, a discutat cu fiica sa despre modul în care trebuie să comunice şi să se comporte cu ceilalţi copii, iar aceasta i-a promis că nu se va mai bate cu nimeni pe viitor.

La şedinţa de judecată, agentul constatator Brînza Roman nu s-a prezentat din motive necunoscute. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 455 alin. (2) din Codul contravenţional, instanţa a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

II. *Probele pe care se întemeiază concluzia instanţei şi aprecierea acestora în raport cu circumstanţele cauzei:*

Instanţa reţine că învinuirea formulată în privinţa lui Bradu Marina, deşi este calificată în dreptul naţional drept contravenţională, intră în domeniul „penal” în sens autonom al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, motiv pentru care examinarea cauzei trebuie să respecte garanţiile specifice unei acuzaţii în materie penală.

În cauza *Engel şi alţii c. Ţărilor de Jos*, hotărârea din 8 iunie 1976, § 82, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit criteriile de determinare a caracterului penal al unei acuzaţii, respectiv calificarea juridică a faptei în dreptul intern, natura faptei şi natura şi gravitatea sancţiunii susceptibile de a fi aplicată. Ulterior, în cauza *Öztürk c. Germaniei*, hotărârea din 21 februarie 1984, Curtea a confirmat aplicabilitatea garanţiilor art. 6 din Convenţie în procedurile contravenţionale care, deşi sunt calificate de dreptul naţional drept administrative, au caracter represiv. Această abordare a fost confirmată şi în cauza *Ziliberberg c. Republicii Moldova*, nr.

61821/00, hotărârea din 1 februarie 2005, precum şi în cauza *Anghel c. României*, nr. 28183/03, hotărârea din 4 octombrie 2007.

În consecinţă, prezenta cauză urmează a fi examinată prin prisma prezumţiei de nevinovăţie, a principiului legalităţii, a caracterului personal al răspunderii contravenţionale, a dreptului la apărare şi a obligaţiei acuzării de a demonstra existenţa tuturor elementelor constitutive ale faptei imputate.

Potrivit art. 21 din Constituţia Republicii Moldova: *„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăţia sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanţiile necesare apărării sale.”*

Această garanţie constituţională este dezvoltată prin dispoziţiile art. 5 alin. (1) şi (2) din Codul contravenţional, care stabilesc: *„Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională.”*

„Interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale sînt interzise.”

Totodată, art. 7 din Codul contravenţional consacră principiul dreptăţii, stabilind că: *„Persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.”*

În completarea acestor dispoziţii, art. 8 alin. (1) şi (2) din acelaşi cod prevede: *„Persoana este supusă răspunderii contravenţionale numai pentru fapte săvîrşite cu vinovăţie.”*

„Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.”

Din interpretarea sistematică a acestor norme rezultă că răspunderea contravenţională are caracter personal şi presupune stabilirea unei conduite proprii a persoanei, care să întrunească semnele faptei prevăzute de lege, precum şi a formei de vinovăţie cu care aceasta a fost săvârşită.

În materia examinată, această exigenţă prezintă o importanţă deosebită, întrucât fapta imputată mamei - Bradu Marina este pusă în legătură cu comportamentul manifestat de copilul său minor - Bradu *****, *****. Or, răspunderea contravenţională a părintelui nu poate fi dedusă exclusiv din conduita copilului, ci trebuie să rezulte dintr-o încălcare proprie, concretă şi culpabilă a obligaţiilor părinteşti.

În acelaşi sens, art. 375 alin. (1)–(3) din Codul contravenţional prevede: *„Persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.”*

„Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa.”

„Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.”

În aceste circumstanţe, sarcina demonstrării acuzaţiei revine autorităţii care a pornit procesul contravenţional, iar persoana vizată nu poate fi obligată să demonstreze că şi-a îndeplinit toate obligaţiile părinteşti pentru simplul motiv că minorul său a manifestat un comportament necorespunzător.

Această interpretare corespunde jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului. În cauza *Barberà, Messegué şi Jabardo c. Spaniei*, hotărârea din 6 decembrie 1988, § 77, Curtea a statuat că prezumţia de nevinovăţie presupune, între altele, că sarcina probei revine acuzării şi că orice îndoială trebuie să profite persoanei acuzate.

În cauza *Salabiaku c. Franţei*, hotărârea din 7 octombrie 1988, § 28, Curtea a precizat că prezumţiile de fapt şi de drept nu sunt excluse în materie penală, însă trebuie menţinute în limite rezonabile, ţinând cont de gravitatea mizei şi de respectarea efectivă a drepturilor apărării.

De asemenea, în cauza *Telfner c. Austriei*, nr. 33501/96, hotărârea din 20 martie 2001, § 15, Curtea a reiterat că sarcina probei revine acuzării, iar orice dubiu trebuie să profite persoanei acuzate, prezumţia de nevinovăţie fiind încălcată atunci când sarcina probei este transferată asupra apărării.

Potrivit art. 63 alin. (1) din Codul contravenţional: *„Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului se sancţionează cu amendă de la 6 la 15 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 15 la 25 de ore.”*

Alin. (2) al aceluiaşi articol prevede: *„Acţiunile specificate la alin.(1), dacă au avut ca urmare lipsa de supraveghere a copilului, vagabondajul, cerşitul ori săvîrşirea de către acesta a unei fapte socialmente periculoase, se sancţionează cu amendă de la 9 la 18 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 40 la 60 de ore.”*

Analizând structura juridică a normei, instanţa constată că alin. (2) nu instituie o formă autonomă de răspundere pentru comportamentul copilului, ci o formă agravată a faptei prevăzute la alin. (1), a cărei existenţă presupune întrunirea cumulativă a conduitei de bază şi a uneia dintre urmările expres prevăzute de legiuitor.

Astfel, pentru reţinerea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (2), nu este suficient să se stabilească faptul că minorul a săvârşit o faptă socialmente periculoasă. Este necesar să se demonstreze că părintele nu şi-a îndeplinit ori şi-a îndeplinit necorespunzător o obligaţie concretă de întreţinere, educare sau instruire, că această conduită a fost săvârşită cu vinovăţie şi că între încălcarea obligaţiei părinteşti şi urmarea produsă există o legătură de cauzalitate.

În lipsa primei componente, simpla existenţă a urmării nu permite aplicarea formei agravate.

Conţinutul obligaţiilor părinteşti trebuie determinat prin raportare la legislaţia familiei şi la normele speciale privind drepturile copilului.

În acest sens, art. 58 alin. (1) din Codul familiei, în redacţia în vigoare la data de 29 septembrie 2026, prevede: *„Părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii*

sau separat, cu excepţia cazurilor în care instanţa judecătorească a limitat, pentru o anumită perioadă, dreptul părintelui de a comunica cu copilul pe motiv de violenţă în familie."

Art. 60 alin. (1) şi (2) din Codul familiei stabileşte: *„Părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat, cu excepţia cazurilor în care instanţa judecătorească a limitat, pentru o anumită perioadă, dreptul părintelui de a comunica cu copilul pe motiv de violenţă în familie."*

„Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane."

Totodată, art. 62 alin. (1) şi (2) din Codul familiei prevede: *„Drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului."*

„Metodele de educaţie a copilului, alese de părinţi, vor exclude comportamentul abuziv, insultele şi maltratările de orice fel, discriminarea, violenţa psihică şi fizică, aplicarea pedepselor corporale, antrenarea în acţiuni criminale, iniţierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanţelor stupefiante şi psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerşitul şi alte acte ilicite."

Aceste dispoziţii demonstrează că obligaţia de educare nu se limitează la asigurarea frecventării instituţiei de învăţământ, ci presupune implicarea părintelui în formarea personalităţii copilului, dezvoltarea comportamentului social şi cultivarea respectului faţă de drepturile şi demnitatea celorlalte persoane.

O reglementare specială se regăseşte în art. 138 alin. (2) din Codul educaţiei, potrivit căruia părinţii sau alţi reprezentanţi legali ai copiilor şi elevilor au, între altele, obligaţia: *„a) să asigure educarea copilului în familie şi să creeze condiţii adecvate pentru pregătirea temelor şi frecventarea studiilor, pentru dezvoltarea aptitudinilor, participarea la activităţi extraşcolare şi pentru autoinstruire;"*

„c) să colaboreze cu instituţia de învăţămînt, contribuind la realizarea obiectivelor educaţionale;"

„d) să urmărească, în colaborare cu conducerea instituţiei de învăţămînt şi cadrele didactice, situaţia şcolară şi comportamentul copilului sau elevului în instituţia de învăţămînt;"

Iar alin. (3) al aceluiaşi articol stabileşte: *„Părinţii sau alţi reprezentanţi legali ai copiilor care nu manifestă responsabilitate şi nu asigură educarea şi instruirea copilului sînt pasibili de răspundere în conformitate cu legislaţia în vigoare."*

Din aceste norme rezultă că obligaţiile părinteşti au un caracter activ, presupunând nu doar asigurarea condiţiilor materiale de existenţă, ci şi implicarea în procesul educativ, colaborarea cu instituţia de învăţământ şi urmărirea comportamentului copilului.

Cu toate acestea, instanţa subliniază că existenţa unei obligaţii legale nu echivalează automat cu existenţa unei încălcări contravenţionale. Pentru angajarea răspunderii este necesar să se identifice conduita concretă prin care obligaţia a fost încălcată, împrejurările în care aceasta s-a produs şi forma de vinovăţie a părintelui.

În acest sens, trebuie făcută distincţia dintre responsabilitatea generală a părintelui pentru dezvoltarea copilului, care există indiferent de comportamentul acestuia, şi răspunderea contravenţională, care poate fi angajată numai atunci când sunt întrunite toate condiţiile expres prevăzute de art. 63 din Codul contravenţional.

Instanţa acordă o atenţie deosebită situaţiei familiale a minorei Bradu *****, având în vedere că materialele cauzei relevă faptul că aceasta locuieşte de aproximativ patru luni la mătuşa sa, în satul *****, în timp ce mama sa domiciliază în satul *****.

Această împrejurare este confirmată atât de declaraţiile lui Bradu Marina consemnate la 2 octombrie 2026, cât şi de declaraţiile dirigintei Russu Ana şi de caracteristica eliberată de instituţia de învăţământ.

De asemenea, rezultă că mătuşa la care locuieşte minora nu deţine o măsură formală de tutelă sau curatelă instituită în privinţa acesteia.

Instanţa reţine că simpla împrejurare că un copil locuieşte separat de părinte nu determină, în mod automat, neîndeplinirea obligaţiilor părinteşti. Dar totuşi, această modalitate de organizare a vieţii copilului impune o examinare atentă a modului în care părintele continuă să-şi exercite responsabilităţile, să menţină legătura cu minorul, să urmărească educaţia şi comportamentul acestuia şi să asigure intervenţia necesară în situaţiile care pot afecta dezvoltarea sa.

În această privinţă, art. 58 alin. (1) din Codul familiei exclude posibilitatea părintelui de a considera că obligaţiile sale încetează sau se diminuează numai pentru că minorul locuieşte separat de acesta.

De asemenea, art. 60 alin. (1) consacră expres obligaţia de educare a copilului indiferent de faptul dacă părintele şi copilul locuiesc împreună sau separat.

Instanţa ia în considerare şi prevederile art. 63 din Codul familiei, referitoare la domiciliul copilului minor, inclusiv reglementarea potrivit căreia copilul care a împlinit vârsta de 14 ani, în situaţia în care părinţii locuiesc separat, alege cu care dintre părinţi doreşte să locuiască. Totuşi, această dispoziţie priveşte stabilirea domiciliului între părinţi şi nu echivalează cu transferul automat al autorităţii părinteşti către o rudă.

În consecinţă, faptul că Bradu ***** locuieşte la mătuşa sa nu exonerează mama de obligaţiile prevăzute de lege, iar lipsa instituirii unei măsuri de tutelă sau curatelă nu poate fi ignorată la examinarea situaţiei familiale. Această împrejurare trebuie însă apreciată în contextul întregii relaţii dintre mamă şi copil şi nu poate fi considerată, izolată, dovada suficientă a contravenţiei.

În acest context, instanţa reţine şi prevederile art. 18 alin. (1) din Convenţia ONU cu privire la drepturile copilului, potrivit cărora: *„Statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.”*

Art. 5 din aceeaşi Convenţie stabileşte că statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia părinţilor de a-i oferi copilului, în concordanţă cu dezvoltarea capacităţilor sale, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor recunoscute de Convenţie.

Totodată, art. 3 alin. (1) din Convenţie prevede: *„În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.”*

Aceste dispoziţii confirmă importanţa responsabilităţii părinteşti şi necesitatea unei implicări efective în dezvoltarea copilului, însă impun, în acelaşi timp, ca măsurile adoptate faţă de părinte şi copil să fie orientate spre protejarea interesului superior al acestuia.

Instanţa acordă o importanţă deosebită Deciziei Curţii Constituţionale nr. 147 din 31 octombrie 2023, pronunţată asupra excepţiilor de neconstituţionalitate a art. 63 alin. (1) din Codul contravenţional.

Relevanţa acestei decizii pentru prezenta cauză este evidentă, întrucât Curtea a examinat inclusiv situaţii în care părinţii au fost sancţionaţi în contextul unor acte de violenţă comise de copiii lor asupra altor copii în instituţiile de învăţământ.

La § 36, Curtea Constituţională a reţinut: *„Aşadar, Curtea observă că comportamentul problematic al unui copil nu este perceput, în mod automat, ca o chestiune imputabilă părintelui sau reprezentantului legal. Pot exista factori şi situaţii diverse care să-i provoace copilului un comportament problematic.”*

La § 37, Curtea a făcut trimitere la necesitatea identificării circumstanţelor în care s-a produs violenţa în mediul şcolar şi la importanţa intervenţiei instituţiei de învăţământ prin măsuri educative şi disciplinare corespunzătoare.

La § 39, Curtea a analizat jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului în cauza *N.P. c. Republicii Moldova*, hotărârea din 6 octombrie 2015, § 79, reţinând importanţa examinării caracterului imputabil părintelui a deficienţelor constatate în educarea copilului.

În final, la § 40, Curtea Constituţională a statuat: *„Prin urmare, Curtea reţine că aspectele dubioase cu privire la neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligaţiilor de educare a copilului urmează a fi clarificate de agentul constatator şi de instanţa de judecată, ţinând cont de circumstanţele precise ale fiecărui caz particular.”*

Din această jurisprudenţă rezultă că simpla existenţă a unui comportament violent al copilului nu poate conduce automat la sancţionarea părintelui, fiind necesară stabilirea unei conduite proprii şi a caracterului imputabil al acesteia.

Curtea nu a exclus răspunderea contravenţională a părinţilor atunci când se demonstrează că aceştia nu şi-au îndeplinit obligaţiile legale. Dimpotrivă, a impus o examinare individualizată, prin care să se stabilească dacă manifestarea comportamentală a copilului este legată de conduita părintelui şi dacă există suficiente elemente pentru angajarea răspunderii acestuia.

În aceeaşi ordine de idei, instanţa ia în considerare Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 6 din 17 noiembrie 2014, cu privire la practica judiciară de examinare a cauzelor

civile ce ţin de decăderea din drepturile părinteşti, modificată prin Hotărârea Plenului nr. 21 din 16 octombrie 2017.

Deşi această hotărâre explicativă priveşte materia dreptului familiei şi nu interpretează direct art. 63 din Codul contravenţional, principiile sale referitoare la responsabilitatea parentală şi la interesul superior al copilului sunt relevante pentru înţelegerea conţinutului obligaţiilor părinteşti.

Astfel, pct. 2 din Hotărârea Plenului nr. 6/2014 consacră: *„Criteriul de bază în toate litigiile de familie în care sunt implicaţi copii minori îl reprezintă principiul asigurării şi promovării cu prioritate a interesului superior al copilului.”*

Totodată, Plenul a subliniat necesitatea examinării concrete a condiţiilor de creştere şi dezvoltare a copilului şi a conduitei părinţilor, fără a transforma măsurile de protecţie a copilului în sancţiuni aplicate în lipsa condiţiilor prevăzute de lege.

Aceste orientări trebuie coroborate cu art. 8 din Codul contravenţional, care impune caracterul personal al răspunderii, astfel încât responsabilitatea familială să nu fie confundată cu o prezumţie irefragabilă de vinovăţie pentru conduita copilului.

Instanţa reţine că existenţa incidentului dintre minorele Bradu ***** şi ***** este susţinută de mai multe mijloace de probă.

Informaţia telefonică înregistrată în R-2 sub nr. 5311, cererea depusă de Canţîr Veronica la 30 septembrie 2026 şi declaraţiile acesteia consemnate în procesul-verbal de audiere descriu incidentul de agresiune fizică şi verbală din incinta Gimnaziului „*****”.

Totodată, declaraţiile martorei Russu Ana, diriginta clasei a VIII-a, oferă informaţii despre relaţiile tensionate dintre cele două eleve, schimburile de replici şi expresiile injurioase care au precedat altercaţia fizică, precum şi despre faptul că minorele s-au agresat reciproc.

Raportul de constatare medico-legală nr. 202616P0277 din 30 septembrie 2026 confirmă existenţa unor excoriaţii la nivelul feţei şi antebraţului drept al minorei *****, calificându-le drept vătămări neînsemnate ale integrităţii corporale sau ale sănătăţii.

Instanţa nu pune la îndoială constatările specialistului şi nici existenţa leziunilor descrise. Dar necăutând la aceasta, raportul medico-legal stabileşte natura şi mecanismul producerii leziunilor, nu stabileşte conduita mamei minorei Bradu ***** şi nici cauza educaţională a comportamentului acesteia.

În acelaşi timp, instanţa observă că declaraţiile martorei Russu Ana descriu un conflict reciproc, precedat de manifestări verbale ostile din partea ambelor eleve. Această împrejurare este relevantă pentru înţelegerea contextului în care s-a produs incidentul, dar nu înlătură caracterul necorespunzător al comportamentului violent.

În privinţa minorei Bradu *****, caracteristica şcolară consemnează dificultăţi de integrare în colectivul clasei, relaţii tensionate cu unele colege, neînţelegeri şi certuri repetate, precum şi reacţii verbale necorespunzătoare la comentariile făcute de colegi.

Aceste informaţii demonstrează că manifestările conflictuale ale minorei nu au fost descrise exclusiv în legătură cu incidentul din 29 septembrie 2026, ci se înscriau într-un context relaţional mai larg, cunoscut la nivelul instituţiei de învăţământ. Totodată, caracteristica

menţionează că profesorii au purtat discuţii cu minora, iar aceasta şi-a exprimat disponibilitatea de a ţine cont de observaţiile primite şi de a-şi controla comportamentul.

Instanţa reţine că această ultimă împrejurare este relevantă şi sub aspectul rolului instituţiei de învăţământ în gestionarea dificultăţilor comportamentale ale elevei. Or, educarea şi formarea copilului constituie o responsabilitate comună a familiei şi a instituţiei de învăţământ, în limitele atribuţiilor stabilite de lege.

În acest context, nu poate fi ignorat faptul că minora a întâmpinat dificultăţi de integrare într-un colectiv nou, iar relaţiile cu unele colege erau tensionate. Aceste împrejurări puteau contribui la manifestările sale comportamentale şi impuneau o analiză mai aprofundată a cauzelor conflictului.

Cu toate acestea, existenţa unor asemenea dificultăţi nu exclude, prin ea însăşi, posibilitatea neîndeplinirii obligaţiilor părinteşti. Problema juridică rămâne aceea dacă mama şi-a exercitat în mod efectiv responsabilităţile de educare, instruire şi monitorizare a comportamentului fiicei sale şi dacă eventuala omisiune a acestor obligaţii a avut legătură cu incidentul produs.

Din declaraţiile lui Bradu Marina din 2 octombrie 2026 rezultă că aceasta cunoştea faptul că fiica sa nu locuia împreună cu ea de aproximativ patru luni, aflându-se în grija mătuşii, precum şi faptul că între mamă şi fiică existau relaţii dificile. Bradu Marina a declarat că nu se înţelege cu fiica sa, deoarece aceasta nu o ascultă, şi a confirmat că nu au fost perfectate acte privind instituirea tutelei sau curatelei în privinţa surorii sale, la domiciliul căreia locuia minora.

Aceste declaraţii nu pot fi apreciate ca o simplă relatare lipsită de relevanţă juridică. Ele confirmă că mama cunoştea separarea de fapt de copil, dificultăţile relaţionale existente şi faptul că responsabilitatea îngrijirii cotidiene fusese lăsată în seama unei alte rude, fără ca în privinţa acesteia să fie instituită o măsură legală de ocrotire.

Instanţa subliniază că nu existenţa relaţiilor familiale dificile, ca atare, constituie o încălcare contravenţională. Nici faptul că un adolescent de 14 ani manifestă opoziţie faţă de autoritatea părintească nu poate fi considerat, în sine, dovada neîndeplinirii obligaţiilor de educare.

Cu toate acestea, asemenea împrejurări impun părintelui o implicare sporită şi adoptarea unor măsuri rezonabile pentru menţinerea legăturii cu copilul, cunoaşterea mediului în care acesta trăieşte şi intervenţia în situaţiile care îi pot afecta dezvoltarea.

În speţă, caracteristica instituţiei de învăţământ menţionează dificultatea stabilirii legăturii cu mama, întrucât aceasta nu dispunea de telefon, iar minora locuia în altă localitate.

Instanţa nu poate deduce exclusiv din lipsa unui telefon că mama nu şi-a exercitat obligaţiile părinteşti. Totuşi, această împrejurare, apreciată împreună cu declaraţiile mamei despre separarea de copil şi relaţiile dificile dintre acestea, indică existenţa unor dificultăţi reale în comunicarea şi monitorizarea situaţiei minorei.

În acelaşi timp, obligaţia prevăzută de art. 138 alin. (2) lit. d) din Codul educaţiei nu se limitează la posibilitatea abstractă de a lua legătura cu instituţia de învăţământ, ci presupune o

conduită activă din partea părintelui, orientată spre urmărirea situaţiei şcolare şi a comportamentului copilului, în colaborare cu cadrele didactice.

În acest context, instanţa observă că în materialele cauzei nu sunt reflectate măsuri concrete întreprinse de mamă pentru cunoaşterea şi gestionarea dificultăţilor comportamentale ale fiicei sale, deşi aceasta locuia de mai multe luni separat de ea, iar relaţiile dintre ele erau dificile.

Cu toate acestea, lipsa înscrisurilor privind asemenea măsuri nu poate fi echivalată automat cu dovada inexistenţei lor. Acuzarea trebuia să stabilească, prin probe, că mama nu a întreprins acţiunile care îi reveneau şi că această omisiune a fost culpabilă.

De asemenea, nu rezultă cu suficientă certitudine că mama a fost informată, anterior incidentului, despre manifestările verbale şi conflictele repetate ale fiicei sale cu colegele de clasă. Martora Russu Ana descrie dificultăţile de integrare şi discuţiile purtate cu eleva, însă materialele prezentate nu stabilesc în mod neechivoc că mama a fost informată despre aceste manifestări şi că, în pofida avertizărilor, a refuzat să intervină.

Instanţa distinge astfel între obligaţia legală a mamei de a urmări comportamentul copilului, care există independent de informarea sa despre un incident concret, şi demonstrarea încălcării culpabile a acestei obligaţii în împrejurările cauzei.

Pentru angajarea răspunderii contravenţionale nu este suficient să se constate că mama nu a participat efectiv la toate discuţiile purtate de cadrele didactice cu eleva. Este necesar să se demonstreze că aceasta nu şi-a îndeplinit obligaţia de monitorizare şi educare, că omisiunea îi este imputabilă şi că a contribuit la producerea conduitei socialmente periculoase.

Instanţa examinează distinct procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI07 306568 din 2 octombrie 2026, în special menţiunea înscrisă la rubrica 18, potrivit căreia Bradu Marina recunoaşte săvârşirea contravenţiei şi acceptă sancţiunea stabilită, semnând în acest sens.

De asemenea, la rubrica 19 este consemnat faptul că persoanei i-au fost aduse la cunoştinţă drepturile şi obligaţiile prevăzute de Codul contravenţional, menţiunea fiind confirmată prin semnătura acesteia.

În context, instanţa reţine că recunoaşterea consemnată în procesul-verbal constituie un element probatoriu care nu poate fi ignorat. Aceasta exprimă poziţia procesuală adoptată de Bradu Marina la momentul întocmirii actului şi trebuie examinată în coroborare cu explicaţiile sale şi cu celelalte mijloace de probă.

Totuşi, potrivit art. 425 alin. (3) şi (4) din Codul contravenţional: *„Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluţioneze cauza contravenţională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetînd toate probele administrate în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege.”*

„Nici o probă nu are valoare prestabilită.”

Drept urmare, recunoaşterea unei contravenţii nu dispensează instanţa de obligaţia de a verifica dacă fapta descrisă întruneşte toate elementele constitutive ale normei de incriminare şi dacă persoana a săvârşit-o cu vinovăţie. În special, recunoaşterea unei calificări juridice nu poate substitui demonstrarea conduitei materiale care a generat răspunderea.

Instanţa observă că menţiunea de la rubrica 18 nu descrie distinct acţiunile sau inacţiunile concrete ale mamei, ci consemnează recunoaşterea săvârşirii contravenţiei imputate. Această menţiune este apreciată împreună cu descrierea faptei din procesul-verbal şi cu explicaţiile date de Bradu Marina la audierea sa. Or, explicaţiile acesteia confirmă situaţia locativă a minorei, relaţiile dificile dintre mamă şi fiică şi faptul că mama a aflat despre incident prin intermediul surorii sale. Ele nu reprezintă însă o recunoaştere detaliată a unei omisiuni concrete care ar fi determinat comportamentul violent al minorei.

Instanţa nu consideră că semnătura aplicată de persoană trebuie lipsită de orice valoare probatorie. Dimpotrivă, aceasta confirmă asumarea poziţiei consemnate în act, însă nu poate avea efectul unei renunţări la garanţiile procesuale şi nici nu poate transforma o acuzaţie insuficient individualizată într-o faptă demonstrată în toate elementele sale.

În această privinţă, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului impune ca renunţarea la garanţiile procesuale să fie neechivocă şi însoţită de garanţii corespunzătoare importanţei dreptului la care se renunţă.

În consecinţă, instanţa apreciază recunoaşterea consemnată în procesul-verbal ca un element probatoriu relevant, dar nu suficient, în sine, pentru a demonstra existenţa conduitei concrete, a legăturii de cauzalitate şi a vinovăţiei.

Potrivit art. 442 alin. (1) din Codul contravenţional: *„Procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.”*

Totodată, art. 443 alin. (1) lit. d) şi e) din acelaşi cod impune ca procesul-verbal să cuprindă: *„fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie”*; precum şi: *„încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei”.*

Aceste cerinţe nu au un caracter pur formal, ci urmăresc asigurarea dreptului persoanei de a cunoaşte cu exactitate conduita care îi este imputată şi de a-şi organiza apărarea în raport cu aceasta.

În prezenta cauză, procesul-verbal seria/nr. MAI07 306568 din 2 octombrie 2026 descrie fapta prin referire la neîndeplinirea obligaţiilor părinteşti de instruire şi educare a minorei Bradu *****, care ar fi agresat fizic şi verbal colega sa de clasă.

Instanţa observă că descrierea indică rezultatul comportamentului copilului şi obligaţiile generale pe care mama nu le-ar fi respectat, însă nu individualizează în mod suficient acţiunea sau inacţiunea concretă prin care acestea ar fi fost încălcate. Nu se indică în ce mod mama a omis să asigure educarea copilului, dacă a refuzat să colaboreze cu instituţia de învăţământ, dacă a ignorat avertizări privind comportamentul minorei, dacă a tolerat în mod conştient manifestările agresive sau dacă a omis să întreprindă alte măsuri educative concrete.

Această distincţie este esenţială deoarece art. 63 alin. (2) sancţionează acţiunile specificate la alin. (1), nu simpla existenţă a unei urmări nefavorabile.

Instanţa nu poate identifica ulterior, printr-o interpretare proprie, care dintre obligaţiile părinteşti ar fi fost încălcată şi în ce mod, înlocuind astfel descrierea acuzaţiei formulate de agentul constatator.

O asemenea intervenţie ar afecta dreptul persoanei de a cunoaşte în mod clar fapta imputată, consacrat de art. 384 alin. (2) din Codul contravenţional, şi ar depăşi limitele examinării judiciare.

Potrivit art. 445 din Codul contravenţional: *„Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a datelor şi faptelor indicate la art.443 are ca efect nulitatea acestuia."*

Instanţa distinge între insuficienţa probelor pentru demonstrarea acuzaţiei şi nulitatea procesului-verbal pentru omisiunile expres prevăzute de art. 445. Acestea reprezintă instituţii juridice distincte şi nu trebuie confundate.

În speţă, problema principală nu constă în simpla utilizare a unei formulări generale, ci în faptul că materialele prezentate nu permit stabilirea, cu gradul de certitudine impus de lege, a unei conduite concrete a mamei care să fi determinat urmarea imputată.

Instanţa reţine că art. 63 alin. (2) din Codul contravenţional utilizează expres formula *„dacă au avut ca urmare"*, ceea ce presupune existenţa unei legături de cauzalitate între conduita prevăzută la alin. (1) şi una dintre urmările enumerate de legiuitor.

Această condiţie nu poate fi înlăturată prin simpla constatare a succesiunii în timp dintre o presupusă educaţie necorespunzătoare şi comportamentul copilului.

Este necesar să se demonstreze că omisiunea părintelui a avut o contribuţie cauzală relevantă la producerea conduitei socialmente periculoase.

În speţă, conflictul dintre minore s-a produs în incinta Gimnaziului „*****", în timpul activităţilor şcolare, fiind precedat de schimburi de replici, expresii injurioase şi ameninţări reciproce.

Potrivit art. 8 din Codul contravenţional, răspunderea contravenţională poate fi angajată numai pentru fapte săvârşite cu intenţie sau din imprudenţă.

În prezenta cauză, nu s-a demonstrat că Bradu Marina fusese informată anterior despre ameninţările reciproce dintre eleve, despre schimburile de expresii injurioase sau despre riscul iminent al unui conflict fizic. Nu s-a demonstrat nici că aceasta ar fi fost avertizată în repetate rânduri de către instituţia de învăţământ şi ar fi refuzat să ia măsuri educative.

Faptul că mama cunoştea existenţa unor relaţii dificile cu fiica sa constituie un element important, însă nu este suficient pentru a stabili că aceasta a prevăzut sau trebuia să prevadă exact manifestarea comportamentului violent în împrejurările concrete ale zilei de 29 septembrie 2026.

Instanţa subliniază că răspunderea pentru imprudenţă nu poate fi dedusă retroactiv exclusiv din producerea rezultatului. Ea trebuie stabilită în raport cu informaţiile de care persoana dispunea sau trebuia să dispună şi cu măsurile pe care, în mod rezonabil, le putea întreprinde.

În lipsa unor probe care să demonstreze această componentă, concluzia despre vinovăţia mamei ar rămâne întemeiată pe presupuneri, ceea ce este interzis de art. 375 alin. (3) din Codul contravenţional.

Instanţa reţine că analiza răspunderii părinteşti trebuie realizată şi prin prisma Convenţiei ONU cu privire la drepturile copilului, ratificată de Republica Moldova.

Art. 19 alin. (1) din Convenţie prevede: *„Statele părţi vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale şi educative corespunzătoare pentru protejarea copilului împotriva oricăror forme de violenţă, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de abandon sau neglijenţă, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv violenţa sexuală, în timpul cât se află în îngrijirea părinţilor sau a unuia dintre ei, a reprezentantului sau reprezentanţilor săi legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredinţat."*

Această dispoziţie consacră obligaţia statului de a proteja copiii împotriva violenţei, inclusiv prin mecanisme de prevenire, identificare, raportare şi intervenţie.

Totodată, art. 20 alin. (1) din Convenţie recunoaşte dreptul copilului lipsit temporar sau definitiv de mediul familial la protecţie şi ajutor special din partea statului.

În dreptul intern, aceste obligaţii sunt dezvoltate prin Legea nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, precum şi prin Hotărârea Guvernului nr. 270 din 8 aprilie 2014 privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistenţa şi monitorizarea copiilor victime şi potenţiale victime ale violenţei, neglijării, exploatării şi traficului.

Instanţa observă că în materialele cauzei au fost întocmite fişele de sesizare a cazurilor suspecte de violenţă nr. 355 şi nr. 356, în privinţa ambelor minore implicate în conflict.

Aceste înscrisuri demonstrează că incidentul a fost identificat şi raportat în cadrul mecanismului de protecţie a copilului. Ele nu reprezintă însă o evaluare a conduitei parentale a lui Bradu Marina şi nici nu stabilesc existenţa unei situaţii de neglijare imputabile acesteia.

În această privinţă, instanţa consideră importantă distincţia dintre măsurile de protecţie şi asistenţă socială, care pot fi necesare pentru minora Bradu *****, şi răspunderea contravenţională a mamei, care poate fi angajată numai în condiţiile art. 63 din Codul contravenţional.

Eventuala necesitate a unei intervenţii a autorităţii tutelare, a unei evaluări a condiţiilor de trai sau a unui program de suport familial nu echivalează cu demonstrarea vinovăţiei contravenţionale.

Statul are obligaţia de a interveni pentru protejarea copilului, însă această intervenţie trebuie să respecte şi garanţiile persoanei acuzate de săvârşirea unei contravenţii.

Art. 5 alin. (2) din Codul contravenţional interzice expres interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale. Instanţa nu neagă importanţa obligaţiilor părinteşti şi nici necesitatea intervenţiei instituţiilor competente pentru soluţionarea dificultăţilor familiale şi comportamentale ale minorei. Totuşi, răspunderea contravenţională nu poate fi utilizată ca instrument de sancţionare a unei situaţii familiale dificile, în lipsa demonstrării tuturor condiţiilor legale ale faptei.

Examinând probele individual şi în ansamblul lor, potrivit art. 425 şi art. 458 alin. (1) din Codul contravenţional, instanţa constată că materialul probator confirmă existenţa incidentului dintre minore şi anumite dificultăţi în organizarea îngrijirii şi educării minorei Bradu *****, însă

nu stabileşte cu gradul de certitudine necesar existenţa unei conduite culpabile a lui Bradu Marina care să fi determinat săvârşirea faptei socialmente periculoase.

În lipsa demonstrării conduitei de bază prevăzute la art. 63 alin. (1), a vinovăţiei mamei şi a legăturii de cauzalitate dintre aceasta şi urmarea produsă, nu poate fi reţinută componenţa contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (2) din Codul contravenţional.

Dubiile care persistă cu privire la caracterul imputabil al conduitei mamei, la cauza manifestărilor comportamentale ale minorei şi la legătura de cauzalitate dintre pretinsa neîndeplinire a obligaţiilor părinteşti şi incidentul produs urmează a fi interpretate în favoarea persoanei în privinţa căreia a fost pornit procesul contravenţional.

III. *Norma contravenţională pe care se întemeiază soluţionarea cauzei:*

Potrivit art. 461 din Codul contravenţional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul dintre temeiurile prevăzute la art. 441 sau art. 445 din acelaşi cod, instanţa încetează procesul contravenţional.

Conform art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravenţional: *„Procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: a) nu există faptul contravenţiei."*

În circumstanţele prezentei cauze, instanţa constată că nu a fost demonstrată existenţa tuturor elementelor constitutive ale contravenţiei imputate lui Bradu Marina, iar prezumţia de nevinovăţie consacrată de art. 21 din Constituţia Republicii Moldova, art. 375 din Codul contravenţional şi art. 6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului nu a fost răsturnată.

În aceste condiţii, procesul contravenţional urmează a fi încetat în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a), coroborat cu art. 461 din Codul contravenţional, pe motivul lipsei faptului contravenţiei.

Conform art.393 lit. a), art.394 alin.(2) din Codul contravenţional: *"Instanţa de judecată are competenţa de a soluţiona cauzele contravenţionale; Cauza contravenţională se judecă în complet format dintr-un singur judecător care se pronunţă asupra fondului cauzei prin hotărâre."*

În baza celor prezentate şi având în vedere prevederile articolelor 441 alin. (1) lit. a), 460-462 din Codul contravenţional, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se încetează procesul contravenţional pornit în privinţa lui Bradu Marina, pentru comiterea contravenţiei prevăzute la art. 63 alin. (2) din Codul contravenţional, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) coroborat cu art. 461 alin. (1) din Codul contravenţional, pe motiv că nu există faptul contravenţiei.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs în Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Criuleni.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul /semnătura/ Romina Ţurcan

Copia justă

Confirmă judecătorul Romina Ţurcan